VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Lastemme nimissä

Politiikassa asioita kutsutaan harvoin oikeilla nimillä. Uutisten mukaan hallituksen leikkauksia vastustavat suuttuneet sylilapset tai heidän vanhempansa. Todellisuudessa joukkoja liikuttelee hoitotätien etujärjestö omien asemiensa vuoksi.

Hallitus kertoo leikkaavansa lastenhoidosta, jotta lapsiemme ei tarvitsisi maksaa hoitovelkojaan itse. Todellisuudessa jokainen hallitus pyrkii muuttamaan yhteiskunnan tulonjakoa oman ideologiansa mukaiseksi.

Parhaassa tapauksessa voittavat molemmat. Korkea virkamies Juhana Vartiainen (sd.) toi viime vaalikaudella Ruotsista idean lasten kotihoidontuen romuttamisesta. Oppositio onnistui torjumaan ajatuksen.

Palkinnoksi oppositio voitti vaalit. Juhana Vartiainen käänsi silmänräpäyksessä punaisen nuttunsa ja tuli äänivyöryllä kokoomuksen kansanedustajaksi.

Vanhoista nuoteista

Onko kustannuksia leikkaava yhteiskuntasopimus koskaan onnistunut? Kyllä vaan.

Vuonna 1931 suuri lama torjuttiin asettamalla huipputason asiantuntijalautakunta valtion menoja leikkaamaan. Puheenjohtajana oli KOP:n pääjohtaja J.K. Paasikivi (kok.) ja keskeisinä jäseninä Suomen Pankin pääjohtaja Risto Ryti (ed.) ja SDP:n johtaja Väinö Tanner.

Paasikiven mukaan valtiontalous oli vesitautinen, pöhöttynyt. Budjettia leikattiin 14 prosenttia, virkamiesten palkkoja leikattiin 5-10 prosenttia.

Paasikivi ajatteli homman kertaluontoiseksi, mutta Risto Rytin painostama hallitus jatkoi samalla köyhäilylinjalla vuosikaudet. Lama ja kurjuus pitkittyivät kohtuuttomasti.

Joka ikisen nykyisin hoetun leikkausfraasin valtiovarainministeriö keksi jo 1930-luvulla. Ne voi lukea vuotuisista budjetin laadintaohjeista.

Mäkelän linjalla

Rytin pihtailu kohdistui etenkin armeijaan. Hinta maksettiin talvisodassa. Opiksi otettiin. 1990-luvun laman tavoin armeijan rahat poimitaan päältä jaon.

Yhdysvallat tuo Viroon komppanian verran Naton panssarimiehiä kalustoineen ja mekaanikkoineen. Tiedä, kenen turvallisuus kohenee.

Jukolan veljeksiä vastaan kansalaisten turvaksi luvattiin toimittaa komppania kasakoita mulkosilmäiset hosurit muassa. Veljekset ilmoittivat, että antaa tulla vaan.

Mutta lautamies Mäkelä, viisas mies kysyi, että mitä hulluuksia? Sotavoimia pitäjäämme? Antaisin viisi plootua päästäksemme heistä.

Suomi on Mäkelän linjalla, maksaa viisi plootua ja tilaa taas kunnon sotakoneita välttääkseen vieraat sotavoimat. Miehittäjä ei koskaan tule ilmaiseksi, vaikka hymyilisi kuinka maireasti.

Kissanpäiviä

Eduskunta keskustelee ensi kuukaudet verrytelläkseen. Suuret sanat halkaisevat suun. Juha Sipilän (kesk.) hallitus kuulemma rikkoo perustuslakia, vaikka se ei ole antanut ensimmäistäkään lakiesitystä.

Kevätkauden kyselytunnit ovat asiallisesti turhia. Eivät uudet ministerit voi vielä mitään tietää. Korkeintaan arvioidaan, onko SDP:n Antti Lindtman vai vihreiden Ville Niinistö opposition ykköstykki.

Ministereistä oikeat valtiopäivätoimet aloitti maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (kesk.). Outi Mäkelä (kok.) esitti kunnioittavasti kissojen panemista samanlaiseen eläinrekisteriin, jossa esimerkiksi naudat jo ovat.

Tiilikainen vastasi kuivasti, että Mäkelän ajatuksen hyödyt eivät olisi haittoja suuremmat. Onpa mielikuvitukseton ministeri. Mitä työllistämismahdollisuuksia valtakunnallinen kissarekisterin tarkastus avaisikaan! Peltokuvioiden mittaajien armeija olisi näpertelyä.

Jos Outi Mäkelän vaalivauva olisi syntynyt pari vuotta aiemmin, hän toteuttaisi nyt ideoitaan ministerinä. Sanni Grahn-Laasonen (kok.) osasi synnyttää oikeaan aikaan.

PEKKA ALAROTU

Maaseudun Tulevaisuudessa mainostettiin 50 vuotta sitten myös lääkkeitä.

MT 50 VUOTTA SITTEN - TO 17.6.

Koivuissa tuholaisia

Kuusankoskella esiintyvästä koivujen tuholaisesta, joka todennäköisesti on lumimittari, on tehty ilmoitus metsäntutkimuslaitokselle. Asiasta ei ole täyttä varmuutta, sillä hyönteisestä ei vielä ole saatu näytettä Helsinkiin. Viimeksi oli lumimittaria maassamme runsaasti v. 1955, todettiin metsäntutkimuslaitoksesta. Lumimittari lisääntyy voimakkaasti kuivina ja lämpiminä kesinä. Se syö koivun lehtiä ja mikäli tuholaisia on runsaasti, saattaa puille aiheutua suurtakin vahinkoa. Mäntypistiäisestä ja mäntymittarista ei tänä kesänä ole odotettavissa uhkaa metsillemme. Kokonaistilanne metsätuholaisten osalta selviää kuitenkin vasta ensi kuun puolella.

MAIKKI KULMALA

PENTTI VÄNSKÄ

Hannu Häiväläinen oli päättänyt kärvistellä yksin loppuelämänsä, kunnes tapasi Tonin. Pari julkisti suhteensa runsas vuosi sitten. Sen jälkeen kaikki on mennyt hyvin. Myös kutsumustyö karjanhoitajana jatkuu entiseen malliin.

Karjakko tuli kaapista, eikä maailma kaatunut

Monelle on kova paikka paljastaa olevansa homo. Onneksi asiasta on kannustaviakin kokemuksia, kuten Hannu Häiväläisellä. Valtakunnallinen Sinuiksi -hanke antaa eväät hallittuun ulostuloon kaapista.

VARPAISJÄRVI (MT)

Hannu Häiväläinen, 38, hörppää kahvia mukista, jonka kyljessä kirmaa sininen lehmä. Taustalla hurisee jääkaappi, joka on vuorattu lehmäaiheisilla magneeteilla. Pöytään on katettu sen seitsemän sortin kääretorttua, mustikkapiirakkaa ja suolaista palaa.

Sukulaiset ja ystävät olivat varmoja, että Hannu ryhtyy isona kondiittoriksi. Toisin kävi, sillä Hannu on jo kaksivuotiaasta tiennyt opiskelevansa karjanhoitajaksi. Lapsuus vierähti hoitaessa tädin lehmiä ja ammatista muodostui kutsumus.

Hannu on harvinainen tapaus siinä mielessä, että hän aidosti rakastaa työtään. Toinen harvinainen piirre on se, että Hannu on homo ja koko kylä tietää sen.

Oikeasti homous ei ole niin harvinaista kuin moni kuvittelee, sillä arviolta joka kymmenes ihminen on viehtynyt samaan sukupuoleen. Paljon harvinaisempaa on olla karjakko tai ylipäätään työtään intohimoisesti rakastava ihminen.

Kipeä päätös olla yksin

Hannu asteli kaapista ulos runsas vuosi sitten. Kimmokkeena toimi tuore parisuhde ja halu jakaa onni läheisten kanssa. Parhaalta väylältä siihen tuntui sosiaalinen media

Klik: ”Hannu on parisuhteessa henkilön Toni kanssa”, lävähti Facebookin uutisvirtaan.

Jännittyneenä pari jäi odottamaan kauhistuneita kommentteja, mutta laariin satelikin vain onnitteluja. Moni oli helpottunut, että Hannu vihdoin myönsi asian.

”Olihan moni jo arvannutkin.”

Sisko lupasi pohjustaa uutista äidille, joka suhtautui asiaan lopulta hyvin. Hannu sai hänet vakuuttuneeksi, ettei muiden mielipiteillä ole väliä.

Työnantaja ei ollut tiedosta moksiskaan, eikä kylillä kukaan toljota, että ”tuolla se homo nyt menee”.

Ennen ulostuloaan Hannu testasi ajatusta ystävällään: ”Mitäs sanoisit, jos kertoisin, että seurustelen miehen kanssa?”

Vastaus kuului: ”Aha. Nyt eletään hei 2014-lukua.”

Ammattikouluiässä Hannu yritti seurustella tyttöjen kanssa, kunnes päätti pysytellä yksin.

”Olin jo päättänyt, että voin olla yksin loppuelämäni. Olin sinkkuna siihen asti, kun tapasin Tonin vuonna 2013.”

Ruotsalaisen miehen sormi

Sosiaalinen media on vähemmistöille kultaakin kalliimpi kanava etsiä vertaistukea ja tutustua ihmisiin. Hannukin löysi Toninsa somesta. Onneksi mielitietylle löytyi kokin töitä lähistöltä, joten pari pääsi muuttamaan yhteen.

Vaikka kaikki on sujunut hyvin, törmää miespari vähän väliä olettamuksiin ja loukkaaviin vitseihin. Vastikään kirurgi alkoi puhua ”ruotsalaisen miehen sormesta” käsileikkaukseen jonottavalle Hannulle. Ilmeisesti hän tarkoitti, että, jos kättä ei leikata, voi pikkurilli jäykistyä.

Hieroja puolestaan uteli morsiamen kuulumisia. Silloin Hannu ei tohtinut korjata asiaa.

”Pelkäsin, että tieto järkyttää niin paljon, että hierominen loppuu kuin seinään”, Hannu naurahtaa, vaikka tietää hyvin, että harvemmin kukaan järkytyy.

Mikko Väisäsellä on kokemusta kiusaamisesta. Nykyään hän asuu onnellisesti maalla.

Pakolaisena kaupungissa

Toiminnanjohtaja **Mikko Väisänen** Pirkanmaan Setasta on saapunut kahvittelemaan Hannun luokse. Hän työskentelee Sinuiksi-hankkeessa, joka auttaa ihmisiä käsittelemään seksuaali- ja sukupuoli-identiteettiään.

Väisäsen mukaan maalta on vaikeaa löytää ihmisiä, jotka antaisivat kasvonsa asialle. Moni pelkää vaikeuksia.

Tukipalvelu pyrkii löytämään kaappiin juuttuneita nimenomaan maaseudulta, missä ulostulo saattaa olla vaikeampaa kuin kaupungissa. Piirit ovat pienet ja ulostulo arveluttaa.

Väisäsen mielestä on tärkeää, etteivät ihmiset joudu lähtemään seksuaalipakolaisiksi suurkaupunkeihin, vaan voivat elää missä haluavat.

Kahden isännän tai emännän tilan ei näinä päivinä pitäisi olla mikään ihmetyksen kohde.

Rikos ja mielisairaus

Väisänen on työssään huomannut, että sateenkaaren taakse mahtuu pahoinvointia. On päihdeongelmia ja itsetuhoisia ajatuksia. Monesti tilanne rauhoittuu, kun pääsee sinuiksi itsensä kanssa.

Palveluun tulee yhteydenottoja myös vanhuksilta, jotka kokevat, että aika on vihdoin kypsä. He ovat eläneet nuoruuttaan aikana, jolloin homoseksuaalisuus oli rikos ja mielisairaus.

Osalla on lapsia, jolloin tukihenkilön kanssa mietitään, miten ulostulo hoidetaan niin, että hekin pääsevät käsittelemään asiaa.

Väisänen tietää myös omasta kokemuksesta, ettei kaikki mene aina mukavasti. Hän on ”henkihieveriin asti” koulukiusattu. Kaapinovea oli äärimmäisen tuskallista raottaa.

Nykyäänkin nuoria joudutaan ohjaamaan turvataloihin, kun perhe ei otakaan viestiä vastaan hyväksyvin mielin.

Vanhukset puolestaan lavastavat kotejaan ennen kotihoidon saapumista. Kuvat edesmenneestä rakkaasta saatetaan piilottaa.

”Olisi tärkeää, että hoitoalalla työskentelevät tekisivät selväksi, että kaikki saavat asua ja olla miten tykkäävät.”

Taakka putoaa harteilta

Tapoja tulla ulos kaapista on monenlaisia. Väisänen pitää Hannun valitsemaa someviestiä siinä mielessä erinomaisena, että ihmisille jää aikaa sulatella asiaa.

Erityisen palkitsevaa Väisäsen työssä on nähdä, miten vuosikausia raahattu kivireki irtoaa ihmisen selästä. Helpotus ja tyyneys on silminnähtävää.

Myös Hannulle on moni sanonut, että hän on nykyään iloisempi ja avoimempi

”On vapauttavaa, kun ei joudu koko ajan harkitsemaan, mitä sanoo.”

Syrjintä laitonta

Lopulta on jokaisen oma päätös, haluaako julkistaa seksuaalisuuttaan. Esimerkiksi jääkiekkoilijoita on viime aikoina savustettu ulos kaapista.

”Suuntautuminen ei ole mitenkään oleellista harrastuksen tai ammatin kannalta”, Väisänen toteaa.

Lapin Kansan päätoimittajan pallin vuonna 2008 menettänyt **Johanna Korhonen** vei eteenpäin tärkeän ennakkotapauksen seksuaalivähemmistöjen kannalta. Korhonen elää rekisteröidyssä parisuhteessa naisen kanssa, minkä katsottiin johtaneen irtisanomiseen. Alma Media tuomittiin työsyrjinnästä.

Oikeus vahvisti sen, ettei ihmisiä ole sallittua syrjiä seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

Edellinen eduskunta puolestaan päätti myöntää homoille oikeuden avioitua. Muutos astuu voimaan maaliskuussa 2017.

Aika tuntusi olevan kypsä suvaitsevaisuudelle ja tasa-arvolle.

KATJA LAMMINEN

HANKE

Tukipuhelin auttaa

RAY:n rahoittama valtakunnallinen Sinuiksi-hanke kestää vuoden 2016 loppuun.
Yhteydenottoja tuli viime vuonna yli 700.
Puhelinpäivystys maanantaisin ja torstaisin klo 19–21 numerossa 044 3002 355.
Yhteyttä voi ottaa myös verkkosivujen kautta.
Kohderyhmää ovat kaikki seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt kaikissa ikäluokissa sekä heidän läheisensä.
Tyypillisiä yhteydenoton syitä: ulostulo kaapista, suuntautumisen määrittely, sukupuolen moninaisuus, sosiaaliset paineet, syrjintä, yksinäisyys.
www.sinuiksi.fi